

Dit gebeurde er tijdens de ontgroening

Illustratie: Simone Golob

Een student blikt terug op de ontgroening bij Circumflex in 2016. De vernederingen, het slaapgebrek, honger. En bovenal het geschreeuw: “Op slechts drie centimeter afstand van je oor of met z’n tienden tegelijk: ‘Je bent niets’, ‘je bent niks’, ‘niemand vindt jou aardig hier’, ‘je bent een slechte nul’. En het erge is dat je het ook nog gaat geloven.” P5-6

“We hebben meer diversiteit onder de mentoren nodig”

Invloed gezelligheidsverenigingen op INKOM steeds minder

Richt jullie INKOM anders in, luidt de boodschap van een student die een boekje open doet over de “vernederende” ontgroening bij studentenvereniging Circumflex. Zijn ervaring dateert al uit 2016, maar gezien de ophef rond Tragos, afgelopen maand, meldde hij zich onlangs bij Observant (lees zijn verhaal op pagina 5-6). “De universiteit heeft me, via de INKOM, bij Circumflex ‘gebracht’.”

“Het zijn de gezelligheidsverenigingen en disputen die de mentoren voor de INKOM mogen leveren en daarmee alle ruimte krijgen om nieuwelingen in te lijven”, zegt de student. “Wij organiseren de INKOM, dan zijn wij ook verantwoordelijk voor de gang van zaken in die week”, reageert collegevoorzitter Rianne Letschert. “Wij dragen de verantwoordelijkheid voor de selectie van de mentoren, voor de voorlichting aan nieuwe studenten over het type verenigingen en voor het monitoren van hun kennismakingsactiviteiten.” Toch is er de laatste jaren al behoorlijk aan de INKOM ‘gesleuteld’. “Juist vanwege de meer diverse en internationale studentenpopulatie in Maastricht”, zegt Margriet Schreuders, directeur van het studentenservicecentrum (SSC). Vroeger hadden de gezelligheidsverenigingen een flinke vinger in de pap in het organiseren van allerlei activiteiten tijdens de introductieweek. Maar de laatste jaren is er vanuit de Werkgroep INKOM meer aandacht voor cultuur, sport en de stad, “en ja, dat was even wennen voor sommige verenigingen,” vertelt Schreuders.

Het INKOM-programma moet aantrekkelijk zijn voor iedereen, benadrukken Letschert en Schreuders. En dat vraagt ook om meer diversiteit onder de mentoren. De groepjes zijn niet enkel ‘toebedeeld’ aan de grote gezelligheidsverenigingen; hun aandeel is zelfs vrij laag. Van de zeshonderd mentoren dit jaar waren er 66 van Tragos en Circumflex. De rest was verdeeld onder KoKo (geen ontgroening), roeivereniging Saurus (wel ontgroening), studieverenigingen, sportverenigingen, Kaleido-studenten, maar ook individuele studenten. Die laatste ‘categorie’ is tijdens de laatste editie toegevoegd, maar het liep nog geen storm met de aanmeldingen, zegt Schreuders. “We moeten er meer bekendheid aan geven.” Daarnaast kunnen INKOM-deelnemers aankruisen waar hun behoefte ligt: bij feestjes, cultuur of sport. “Zo kunnen we de groepjes beter indelen.” Een derde aanpassing: er worden met alle mentoren korte gesprekjes gevoerd over hun motivatie. Een ding is duidelijk: het college van bestuur accepteert geen inbreuken meer op de gedragscode die de ontgroeningen reguleert. Zo wordt Tragos volgend jaar buitengesloten van deelname aan de INKOM – dit vanwege de recente ‘ontspoorde’ ontgroening. De vereniging kan dus ook geen mentoren leveren. Letschert: “Zij moeten laten zien dat ze een cultuuromslag kunnen maken en dat gaan we heel strikt toetsen.”

Enquête

Diversiteit en inclusie aan de UM – vul de Observant-enquête in!

Hoe denken studenten en medewerkers van de Universiteit Maastricht over diversiteit en inclusie? Dat vraagt *Observant* zich af. Samen met andere Nederlandse universiteits- en hogeschoolbladen hebben we een enquête gemaakt die op elke instelling wordt verspreid. Zo krijgen we niet alleen een beeld over het hoger onderwijs, maar

kunnen we de resultaten per instelling vergelijken. Hiervoor hebben we wel jullie hulp nodig: vul deze enquête in - het kost je ongeveer 10 minuten. Alle antwoorden worden anoniem verwerkt. Het onderzoek staat open tot 31 oktober. De resultaten kun je lezen in een serie artikelen later dit jaar.

enquête student

enquête medewerker

SPLINTERS

Een grappig voorval, een opvallend nieuwtje, iets interessants wat elders in het land gebeurde: het staat in deze rubriek.

Iedere maand een andere boer

De universiteit van Wageningen - officieel: Wageningen University & Research - heette voor 2016 de Landbouwniversi-

teit. Studenten doen die naam nog steeds eer aan: twee van hen staan op de Boerenkalender 2023. "De kalender is ooit begonnen om mensen te laten zien dat boeren méér zijn dan mensen die de hele dag in de stront staan", vertelt Fabian van Grevenbroek aan zusterblad *Resource*. Zijn persoonlijke motivatie? Aandacht vragen voor landbouwinnovaties. "Er wordt veel over boeren en de sector gepraat, maar het gaat amper over innovaties waarmee we de problemen kunnen oplossen. Die zijn er wel degelijk." Vandaar dat deze zoon van melkveehouders zich met de broek laaghangend (iedere maand heeft een sexy foto van een boer – er is ook een vrouwelijke versie, de Boerinnenkalender 2023) vast heeft laten leggen. Ook medestudent Rick Baats, die zichzelf deeltijdboer noemt ("Als boeren met vakantie gaan of een piek hebben in de arbeidsvraag, bijvoorbeeld tijdens de oogst, spring ik bij."), doet mee vanwege de positieve aandacht voor het boerenleven. "Het is een goed aanknopingspunt om een gesprek te beginnen over boeren en de landbouwsector."

Groene giften

Tot voor kort was er tussen de parkeerplaats en de gebouwen van de faculteit Arts and Social Sciences (FASoS) een kale, betegelde lap grond te vinden. Kan dat niet wat groener, vroegen stafleden en studenten van het Green Impact Team van de faculteit zich in 2020 af. Het leidde tot het idee voor een 'FASoS-tuin' op deze plek: een groene omgeving

voor ontspanning en ontmoeting, die bovendien de biodiversiteit in de stad ten goede komt.

Deze is er nu: vorige week vond de officiële opening plaats. Al is de tuin nog niet helemaal af. Het faculteitsbestuur bekostigde het ontwerp en de aanleg van de tuin, maar verdere aankleding en vergroening – denk aan zitplekken, vogelhuisjes, fruitbomen, insectenhottels en een schommel – ontbreken nog. Het hiervoor benodigde bedrag moet opgehaald worden via onder meer een crowdfundingactie, onder het motto 'Het eerste zaadje is geplant, laat jij onze tuin tot volledige bloei komen?'

Zo is het mogelijk om – op persoonlijke titel, maar bijvoorbeeld ook als afdeling of team – voor 1500 euro een picknickbank of voor 500 euro tuinbankje te adopteren; een vermelding op de nog te verschijnen 'Garden Wall of Fame' is te koop voor honderd euro. Wie wat minder te besteden heeft, kan bijdragen met de aanschaf van een FASoS-plaktaat (vijf euro) of –mok (een tientje).

Google voorkomt afvalrekening

Het afvalbeleid van de gemeente Maastricht – sinds 1 januari worden restafvalzakken niet meer wekelijks, maar eens per twee weken opgehaald – leidt al het hele jaar tot de nodige commotie. Sinds de wijziging is het dumpen van afval schering en inslag. Dat zette de gemeente

aan tot een strengere aanpak, met onder andere extra handhaving, wat weer tot extra onvrede onder inwoners leidt. Zo schreven we twee weken geleden op deze plek over een binnenstadbewoner die een rekening van 171 euro aan opruimkosten gepresenteerd kreeg, omdat hij volgens de gemeente zijn vuilniszak te laat op straat had gezet. Een fout, meende de man, want hij werkt juist extra thuis om het afval tijdig buiten te zetten. Bezwaar indienen was niet mogelijk, omdat het geen boete, maar een rekening betrof. Toch blijkt het euvel nu opgelost, meldt de *Limburger*. Mede dankzij Google

Maps. Doordat deze app de locatie van de telefoon bijhoudt, kon de man namelijk aantonen dat hij de zak niet te laat buiten gezet kán hebben. Hij vertrok vóór het ophaalmoment naar Duitsland en kwam de volgende dag pas terug – een claim die hij kon ondersteunen met gegevens van zijn OV-chipkaart. Daarmee onthulde hij overigens wel dat hij de restzak te vroeg buiten heeft gezet, wat ook niet mag. Omdat hij daarvan niet beschuldigd werd, schrapte de gemeente desondanks de opruimkosten. De rekening kan dus in de vuilniszak – herstel: bij het oud papier, dat eens per maand op straat gezet mag worden.

Tien minuten van uw tijd

Meedoen aan een enquête? Nou nee. Meestal laat ik zo'n verzoek links liggen. Ik heb wel wat beters te doen, denk ik als de link in mijn mailbox belandt. Maar soms, als ik een of twee weken later een herinnering krijg, laat ik me overhalen. Meestal omdat het onderwerp te belangrijk is. Zoals laatst toen Persveilig, een gezamenlijk initiatief van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ), het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren,

de Politie en het Openbaar Ministerie, onderzoek deed naar vrouwelijke journalisten en veiligheid. Op 1 december komen de resultaten naar buiten. Een rondje langs mijn collega's wijst uit dat ook zij niet allemaal staan te juichen als een vragenlijst binnenkomt: "Ik vul het alleen in als ik een duidelijke mening over het onderwerp heb", klinkt het een kamer verder. Of als het gaat om wetenschappelijk onderzoek, dat blijkt ook een trigger om mee te doen. Onze jongste redacteur, nog niet zo lang geleden afgestudeerd, vulde altijd de Nationale Studenten Enquête in: "Ik studeerde aan een kleine opleiding. Dan kan

jouw mening echt van invloed zijn op de eindscore. En je staat even stil bij je studie: hoe sta ik erin?" Twee kamers verder hoor ik dat de collega daar vaak ja zegt tegen zo'n verzoek. "Soms als vriendendienst, maar nog vaker omdat ik zelf meer dan eens de vragende partij ben. Ik hoop zo karmapunten te verdienen: als ik het nu invul, dan doen zij straks misschien mee met onze enquête." En dat is nu precies wat ik u wil

vragen. Samen met de zustermedia van universiteiten en hogescholen organiseert *Observant* - met veel dank aan collega CF - een enquête om te achterhalen hoe u denkt over diversiteit en inclusie aan (in dit geval) de Universiteit Maastricht. We hopen straks de Maastrichtse uitkomsten te kunnen vergelijken met de landelijke. De enquête - in het Nederlands en Engels, een voor medewerkers, een voor studenten - blijft drie weken in de lucht, medio december volgt de uitslag. Dus, doet u mee? Het kost maximaal tien minuten van uw tijd.

Riki Janssen

Wekelijks schrijft de hoofdredacteur van *Observant* over de belevenissen op de redactie.

redactioneel

UM bereidt zich voor op nieuwe coronagolf

Code donkergroen: was je handen, blijf thuis bij klachten. **Code rood:** nog meer hybride en online onderwijs. De Universiteit Maastricht heeft op verzoek van het ministerie een plan gemaakt dat vertelt wat te doen bij een milde of juist heftige uitbraak van het virus. **Uitgangspunt:** onderwijs zoveel mogelijk op de campus.

Hoewel het aantal coronabesmettingen op dit moment sterk stijgt, zitten we in Nederland in fase één: donkergroen. Dat betekent dat de universiteiten gewoon open zijn, maar dat er wel gehamerd wordt op de bekende basisregels: handen wassen, thuisblijven bij klachten, niezen in de elleboog, goed ventileren en verget de boosterprik niet.

Groen

Het wordt iets spannender als de overheid (die bepaalt) fase twee (groen) in werking zet, al behandelt men corona dan nog steeds als een gewone griep epidemie en zijn de maatregelen bedoeld om het virus niet verder te verspreiden. Op dat moment verwacht de universiteit van alle Maastrichtse studenten en medewerkers met symptomen (denk aan hoesten, snotteren, verhoging, hoofdpijn) dat ze zich vóór ze naar de UM komen, zelf testen. Iedereen kan wekelijks twee gratis zelftests krijgen bij de receptie van zijn faculteit of servicecentrum. Wie positief test blijft (uiteraard) thuis. Dat kan een probleem zijn voor studenten die hierdoor niet aan hun aanwezigheidsplicht voldoen, klonk het tijdens een commissievergadering Onderwijs en Onderzoek van de universiteitsraad. De kans bestaat dat ze dan met klachten toch naar de onderwijsgroep komen. Dat kunnen we inderdaad niet helemaal voorkomen, gaf rector Pamela Habibovic toe. Wel wees ze erop dat studenten die door corona te veel bijeenkomsten missen - niet alle faculteiten hebben overigens een aanwezigheidsplicht - zich kunnen melden bij de studieadviseur voor een oplossing.

Oranje

Bij code oranje komen er binnen de UM-

Randwyck in januari 2022 Foto: Observant

gebouwen looproutes, wordt het dragen van een mondkapje verplicht voor degene die rondloopt, krijgt iedereen het advies om zich preventief te testen, en is thuiswerken weer het advies. Daarnaast zal online-onderwijs waar nodig weer zijn intrede doen (en telt online-deelname nu wel mee in de aanwezigheidsplicht), al blijft 'in person-teaching' het uitgangspunt.

Faculteiten beslissen zelf wat ze gaan doen. Zo zal het onderwijs aan de faculteit Arts & Social Sciences bij code oranje bijna helemaal online gaan omdat er niet genoeg ruimtes zijn waarin men 1,5 meter afstand kan houden. Examens die gepland staan in het Mecc gaan wel gewoon door. De faculteit psychologie en neurowetenschap kiest zoveel mogelijk voor hybride onderwijs, terwijl de faculteit Science

and Engineering laat weten dat het hele onderwijs - practica, labsessies, onderwijsgroepen, examens - zoveel mogelijk op de campus zal blijven. Colleges zijn wel online.

Rood

In de laatste fase, rood, zijn de maatregelen nog strenger: de contactmomenten op de campus nemen verder af, maar de UM zal er alles aan doen, zo staat in de notitie van het college van bestuur, om via slimme verroostering en langere openingstijden zoveel mogelijk onderwijs op de campus te laten plaatsvinden en het aanbod aan studieplekken zo ruim mogelijk te houden, net als de sportmogelijkheden. Dit om de sociale rol van het onderwijs, dat tijdens de vorige uitbraken sterk onder druk kwam te staan met alle negatieve gevolgen voor studen-

ten (eenzaamheid, stress, angst, motivatiedip) van dien, zoveel mogelijk in stand te houden. Komende week wordt het plan besproken in de plenaire vergadering van de universiteitsraad.

RIVM

Het RIVM heeft dinsdag 11 oktober geadviseerd om het risiconiveau op te schalen. Of en zo ja welke gevolgen dit heeft voor de coronaplannen van het hoger onderwijs was bij het ter perse gaan van Observant nog niet duidelijk. Als de coronathermometer omhoog of omlaag gaat, zo laat een ingewijde weten, leidt dit niet automatisch tot andere maatregelen.

Riki Janssen

EU-onderzoek naar psychische malaise bij jongeren

Afgelopen maandag is het omvangrijkste onderzoek ooit gestart naar Europese jongeren die worstelen met hun geestelijke gezondheid. Het is niet de zoveelste studie die de invloed van de coronacrisis op jongeren in kaart brengt. In dit project - Youth-GEMs geheten - kijken onderzoekers breder naar de ontwikkeling van de gees-

telijke gezondheid. Duizend jongeren in negen Europese landen worden een jaar lang gevolgd. In Brussel is er 9,7 miljoen euro voor uitgetrokken.

De jongeren (12-24 jaar) krijgen een gesprek met een arts, staan DNA af, vullen vragenlijsten in, en beantwoorden op hun telefoon vragen op

willekeurige momenten van de dag. Dat levert een uitgebreid beeld op van hun leven en functioneren, zegt de Maastrichtse hoogleraar Bart Rutten, die het project coördineert. "Zowel van de risicovolle ervaringen, waaronder trauma's, als de beschermende factoren als positieve emoties." De datasets zullen met behulp van kunstma-

tige intelligentie worden geanalyseerd. Rutten: "Daaruit zullen levenspaden en profielen tevoorschijn komen, waarbij jongeren bijvoorbeeld opvallend vaak ontsporen of juist over de nodige veerkracht blijken te beschikken. Over vijf jaar, als alle analyses zijn afgerond, weten we meer."

MT

Koninginnenmoord

Afgelopen voorjaar moest Nilüfer Gündogan het veld ruimen bij Volt vanwege "grensoverschrijdend gedrag". Onlangs verliet de alom geprezen voormalig Kamervoorzitter Khadjia Arib de Kamer, nadat ze om dezelfde reden tot lijdend voorwerp van een parlementair onderzoek werd gebombardeerd. Het is wrang dat de alom bekritiseerde huidige Kamervoorzitter Vera Bergkamp dit onderzoek leidt. Arib "knakte de ene na de andere ambtenaar" zo kopt de NRC op 3 oktober waarbij men onvermeld laat dat de hervorming van het ambtenarenapparaat Arib's verklaarde opdracht was. *Who's next?* Als ik op twitter lees wat de hashtag #Hexit uit het riool trekt,

dan acht ik Sigrid Kaag een goede kanshebber. Maakte ze onlangs niet een autoritair gebaartje naar Bergkamp?

De vraag is niet alleen of deze aantijgingen 'waar' zijn. De aangeklaagden lijdten namelijk

onherstelbare reputatieschade voordat onderzoekscommissies hun werk hebben gedaan. Bovendien dringen zich ook andere vragen op: wat als deze vrouwen mannen waren geweest? Was hun loopbaan dan ook verwoest, of werden ze juist als 'sterke leiders' gelauwerd? Het bekladden van vrouwelijke leiders stoelt immers op een lange traditie van misogynie. Angela Merkel werd als *Oberhexe* besmeurd, Hilary Clinton als *the wicked witch of the left*, het overlijden van Margaret Thatcher werd gevierd met de single *Ding-Dong! The Witch is Dead*, en de moderne tijd werd ingeluid met daadwerkelijke heksenjachten. Een andere vraag: waarom werd de leiderschapstijl van Arib niet tijdens haar voorzitterschap aangekaart, om haar een kans tot bijsturing te gunnen? Moed lijkt het afgelegd te hebben tegen slachtofferisme.

De aantijging van "grensoverschrijdend gedrag" klinkt steeds vaker op in een tijd waarin de grenzen tussen genders, etniciteiten en seksuele voorkeuren diepgaand ter discussie worden gesteld. Dat zou bevrijdend kunnen zijn, ware het niet dat deze waardevolle kritiek dikwijls gepaard gaat aan een sensibiliteitscultuur die ego-krenkingen wrekt met doodsteken. De hogelijk gewaardeerde gevoeligheid slaat kennelijk gemakkelijk om in moordzucht. De politieke loopbaan van Arib is over, maar de "geknakte" ambtenaren maken zich op voor hun onthaal bij Bergkamp. De beruchte achterkamertjespolitiek van de kabinetten Rutte is uitgebreid met de even slinkse manoeuvres van onderdeurtjespolitiek. Dat vind ik minstens zo erg.

Lies Wesseling, professor Culturele Herinnering, Gender en Diversiteit

Dode rat

Toen ik op vakantie was, kreeg ik een berichtje van mijn huisgenoot. Er lag een dode rat op de trap. Begrijpelijk genoeg leidde dat tot paniek in de groepsapp, want wie ging die rat weghalen? En hoe was die überhaupt in ons huis beland? Terwijl ik op een terras in Zagreb zat, werd het antwoord al snel duidelijk. Een andere huisgenoot stuurde een video van een vuilniszak die voor het huis van de burens lag. De zak bewoog en er zat een gat in. Oftewel: onze burens hadden het vuilnis een aantal dagen te vroeg op straat gezet en de ratten dachten er een snack te kunnen vinden. Er is veel kritiek op het vuilnisbeleid in Maastricht. Voorheen werd het afval wekelijks opgehaald, nu nog maar eens in de twee weken. Daardoor komt er natuurlijk veel meer op straat terecht. Sommige zakken belanden daar omdat mensen niet op de hoogte zijn van de nieuwe regels, andere omdat er simpelweg geen ruimte is in huis om die troep te bewaren. Dat laatste is lastiger op te lossen. Laat ik mijn eigen huis als voorbeeld nemen: er wonen acht mensen met elk een eigen kamer. Als je maar een paar vierkante meter voor jezelf hebt en het vuilnis nergens anders kwijt kunt, moet je een keuze maken: de zak maar alvast op straat of in de tuin zetten of het in een hoekje van je kamer bewaren. Die keuze is makkelijk, want als er toch ongedierte op af komt, dan liever buiten dan in je eigen woning, of niet?

De rat is inmiddels opgeruimd. Gelukkig kwam ik daar door de afstand niet voor in aanmerking, want ik had die taak niet graag op me genomen. Helaas is het eigenlijke probleem daar nog niet mee opgelost. We kunnen ervoor pleiten dat het vuilnis weer wekelijks opgehaald wordt, maar misschien is structurele verandering beter. Het is tijd voor een systeem met ondergrondse of grijze containers, het ophalen van plastic afval, en papiercontainers waar de dozen daadwerkelijk doorheen passen. Het geld kan beter daarnaartoe dan naar rattenvallen, waar de gemeente nu in investeert.

Puck Füsers

Puck Füsers studeert aan het University College

“Hopelijk drink ik over een aantal jaar mijn zelfgemaakte wijn”

Foto: Ellen Oosterhof

Baudouin de Meulemeester (19 jaar) uit België, tweedejaars bachelorstudent European Law School, betaalt 400 euro per maand voor een kamer van 15 m2 in de woonwijk Wyckerpoort.

Het eerste dat opvalt in de kamer van Baudouin de Meulemeester: het onderstel van zijn bed is gemaakt van een aantal houten pallets. “Instagrammable, maar ook gewoon makkelijk en goedkoop.” Hij nam ze mee van de boerderij van zijn grootouders in de buurt van Luik. “Daar kom ik vaak. Ik vind het leuk om dan zelf mijn handen uit de mouwen te steken. Twee jaar geleden heb ik mijn tractorrijbewijs gehaald, waardoor ik verschillende taken van mijn opa en oma kan overnemen.” Afgelopen zomer is hij er bovendien aan een nieuw project begonnen: het zelf maken van wijn. Samen met zijn opa, moeder en oom heeft hij er cursussen over gevolgd. De volgende stap is het planten van de wijnstokken. Over een aantal jaar moet dat een mousserende wijn opleveren. “Vergelijkbaar met champagne, want het klimaat is hier nu vergelijkbaar met dat van de champagnestreek zo’n dertig jaar geleden.” In eerste instantie voornamelijk bedoeld voor eigen gebruik. “Ik verheug me er nu al op om tijdens het kerstdiner onze zelfgemaakte wijn te drinken.”

Benzinekosten

Bezoekjes aan de boerderij gaan makkelijker sinds hij een auto heeft. Een tweedehands, die zijn moeder een aantal maanden geleden kocht. “Die mag ik gebruiken als ik zelf de benzine betaal. Al moet ik hem volgend jaar misschien delen als mijn broertje zijn rijbewijs haalt.” Voorlopig heeft hij de auto echter nog voor

hemzelf. Hij rijdt er ieder weekend mee naar zijn ouders en zijn vriendin, die in de buurt van Brussel wonen. “Met de trein is dat twee uur, nu ben ik bijna twee keer zo snel.” Maar is dat niet ook een stuk duurder? Dat valt reuze mee, zegt De Meulemeester. In Maastricht kan hij op tien minuten lopen van zijn kamer gratis parkeren. “Een voordeel van buiten het centrum wonen.” En de benzinekosten verdient hij terug door Maastrichtse studenten mee te laten rijden van en naar Brussel. “In een facebookgroep geef ik aan hoe laat ik vertrek. Mensen die mee willen, betalen ieder zes euro.” Dat loopt goed, de auto zit regelmatig helemaal vol. “Dan verdien ik er zelfs iets aan, want met drie meerrijders ben ik uit de kosten. Plus: je leert allerlei mensen kennen, ik heb er zelfs vrienden door gemaakt.”

Ziekenhuis bouwen

Op zijn kamer in Maastricht is hij alleen doordeweeks te vinden. Hij heeft twee huisgenoten, onder wie een van zijn beste vrienden. “We zaten op dezelfde middelbare school en onze moeders zijn met elkaar bevriend. Hij woonde al hier. Toen afgelopen voorjaar een kamer vrijkwam, ben ik naar hier verhuisd.” Een gokje, besefte De Meulemeester, want samenwonen met een goede vriend pakt niet altijd goed uit. “Je leert elkaar dan op een andere manier kennen. Gelukkig gaat het goed: we blijken hetzelfde ritme te hebben. Zo koken we vrijwel iedere avond samen.” Lachend: “We lijken soms

wel een getrouwd stel.”

De kamer zelf bevalt ook goed. “Ik studeer hier graag. Dit is een woonbuurt met veel gezinnen, waardoor het rustig is.” Zijn muur hangt vol met foto’s. De meeste zijn gemaakt in het tussenjaar voordat hij naar Maastricht kwam. Toen zat hij drie keer drie maanden in het buitenland. Eerst Spaans leren in Spanje, daarna zijn Engels verbeteren op Malta (“In Engeland waren op dat moment veel coronabeperkingen”), om af te sluiten in het zuiden van Afrika, waar hij onder meer in Zambia meehielp bij het bouwen van een ziekenhuis. “Die foto’s maken het gezellig en halen herinneringen terug. Ik voel me thuis op mijn kamer.”

Mogelijkheden

Waarom is hij dan toch nog ieder weekend in België te vinden? “Ik vind het belangrijk om ook mijn sociale leven daar te onderhouden.” Zijn weekenden zijn goed gevuld: op zondag is hij leider bij de plaatselijke scouting en als voorzitter van Young Talks organiseert hij in Brussel lezingen en maakt hij podcasts voor jongeren. “Over zowat alles: van filosofie tot de energiecrisis of het Belgische bankensysteem. Heel leuk, want op die manier ontmoet ik veel interessante sprekers.” Wijn maken, lezingen organiseren, scoutingleider: komt hij eigenlijk nog wel aan studeren toe? “Zeker. Ik vind het gewoon leuk om veel verschillende dingen te doen. Zo volg ik via YUFE ook nog een online vak over cybercriminaliteit aan een Finse universiteit. Alles bij elkaar is het veel werk, maar omdat ik het leuk vind, voelt het niet als werken. Het leven zit vol mogelijkheden, ik grijp er het liefst zoveel ik kan.”

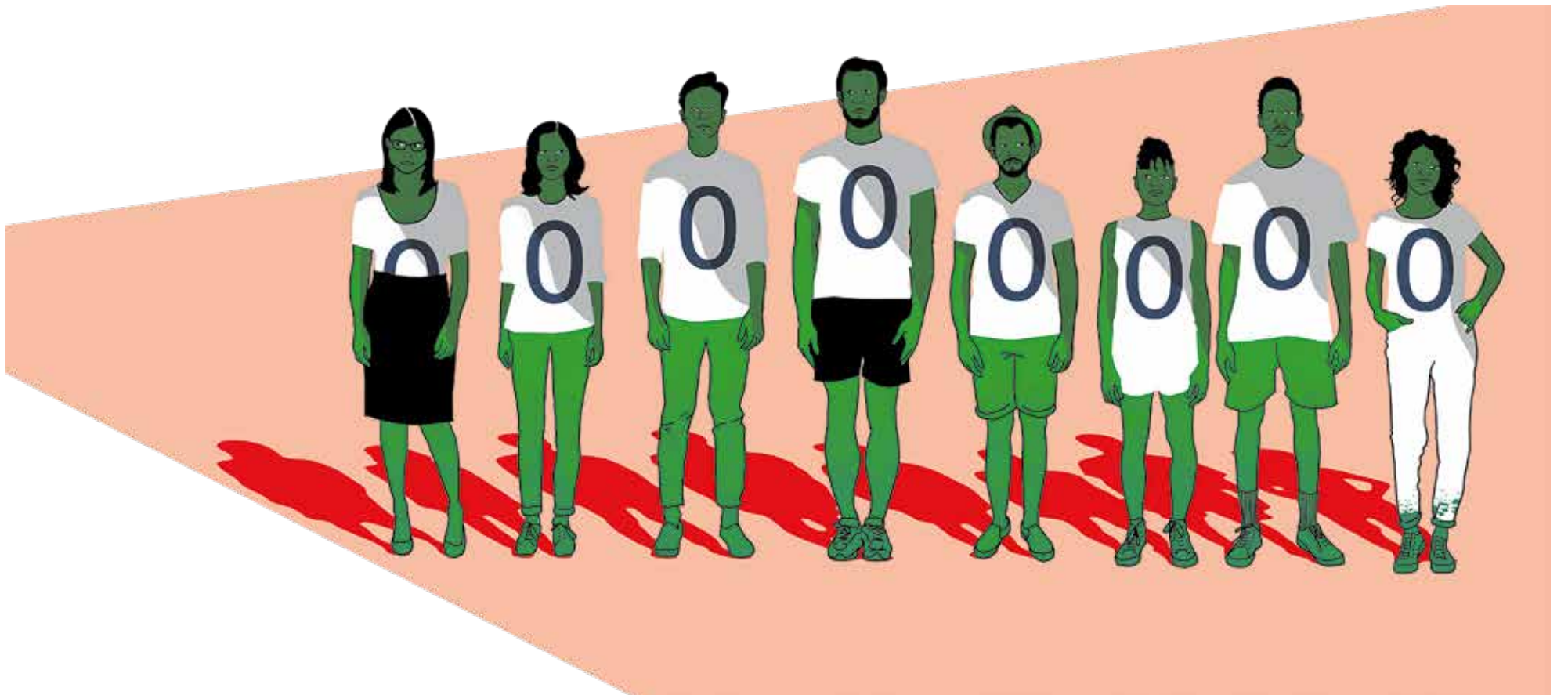
Dennis Vaendel

In deze serie vertellen studenten over hun kamer en zichzelf

Student spreekt over ontgroening bij Circumflex

interview

“Niemand vindt jou aardig hier, je bent niks, kreeg je te horen”

Het is ruim een maand geleden dat studentenvereniging Tragos onder het vergrootglas lag vanwege een ‘ontspoorde’ ontgroening. Voor een Maastrichtse student is het aanleiding om na jaren zwijgen zijn verhaal over de kennismakingstijd bij Circumflex te vertellen, “want ook daar gaat het mis.”

Tekst: Wendy Degens Illustratie: Simone Golob

Het moet de eerste vrijdag van september 2016 zijn geweest, overdag een graad of twintig, 's avonds vele graden kouder, dat hij als negentienjarige met zijn fiets klaarstaat bij sociëteit de Kaap in de Capucijnenstraat, samen met zo'n 150 andere aspirant-leden. “Ik had een slaapzak mee, een tas vol ‘verplichte spullen’, zoals een wit T-shirt, eten en drinken voor de ouderejaars en een cadeautje voor het bestuur.” Een papiertje met een bagagelijst was hem eerder die

week in handen geduwd. *Observant* spreekt de (nu) masterstudent bij Banditos in Randwyck. Hij meldde zich anoniem bij de redactie. Bij de koffiebar is het een drukte van jewelste, “ik ben niet bang dat iemand meeluistert; dat zij dan zo.” Hij twijfelt of hij met zijn naam in de krant wil. Eerst zegt hij: “Doe maar.” Maar tijdens het gesprek – “poeh, nu ik alles vertel, vind ik het toch wel heftig” – bekruipt hem een gevoel van angst. “Ze zullen hier niet blij

mee zijn.” Hij blijft anoniem. Wat wil hij bereiken met zijn ‘openbaring’? “Ik wil geen wraak nemen. Het is een waarschuwing; ik wil dat de universiteit ziet dat ze medeplichtig is vanwege de manier waarop de INKOM is ingericht. Het zijn de verenigingen en disputen die de mentoren mogen leveren en daarmee alle ruimte krijgen om nieuwelingen in te lijven en ze tijdens de ontgroening te reduceren tot nul, niks, slaaf.” Een melding heeft hij nooit gedaan bij de universiteit. “De UM is hier onderdeel van. De universiteit heeft me, via de INKOM, bij deze vereniging ‘gebracht.’”

Mooie prijs

Terug naar 2016. Op maandag 22 augustus gaat de INKOM van start. Het thema is: *The Future is Now*. “Ik kwam in een groep met twee vrouwelijke Circumflex-mentoren. Als snel negeerden ze de internationale studenten. Alle aandacht ging uit naar Nederlanders, of in elk geval Nederlandssprekende ‘kindjes’. Aan het einde van de eerste dag namen ze ons voor de gezelligheid mee naar een Circumflex-huis. Daar was iedereen ontzettend vriendelijk. Ze doen alsof ze heel veel om je geven. We werden overladen met opmerkingen als ‘je moet bij ons zijn’, ‘onze vereniging is dé manier om hier je weg te vinden’, ‘zonder ons is het eenzaam.’”

Hij geeft zijn telefoonnummer aan de mentoren die hem de volgende dag weer overhalen naar de vereniging te komen. “Ik had niets beters te doen en ik kreeg de vorige keer gratis bier, het was leuk, dus tja, waarom niet?” Uit e-mails van het toenmalige bestuur van Circumflex, die *Observant* heeft gelezen, blijkt de INKOM “een superbelangrijke week” met als belangrijkste doel: zoveel mogelijk nieuwe leden binnenhalen. Zo delen ze de leden mee dat ze “een mooie prijs” kunnen winnen voor het inschrijven van de meeste “kindjes”. Ook gedurende de INKOM volgen er aanmoedigende e-mails van het bestuur: het aantal inschrijvingen vinden ze nog niet genoeg. Het is “het moment” om kindjes “te kapen van onafhankelijk Maastricht, Tragos of Koko”. Geef studenten die al binnen zijn “een warm gevoel”, maar “kijk ook rond naar kindjes die zich wellicht nog niet correct hebben kunnen oriënteren”.

Fietstochtje

De student schrijft zich “in een dronken bui, tijdens de biercantus” in bij Circumflex en krijgt een uitnodiging om op introductie te gaan. “Ik had geen idee wat ik moest verwachten, ik was 19, jong, naïef. Ja, we gingen op kamp, maar ik dacht aan iets gezelligs, met z'n allen drie dagen in het bos *survivalen*, ach, dat zou ik

wel redden. Ik baalde wel dat ik op vrijdag aanwezig moest zijn, terwijl ik die dag onderwijsgroep had. Maar alles moest wijken voor de activiteiten van de vereniging, ik moest mee op kamp, ‘jammer voor de UM’, werd mij meegedeeld.” Tijdens het fietstochtje naar België sloeg de sfeer als snel om. “Er kon geen lach vanaf bij de ouderejaars die meefietsten.” Toen hij een sigaret wilde opsteken, werd hij afgeblaft: ‘Geen sigaret!’. “Ik moest erom lachen, maar ik kreeg meteen weer een snauw: ‘Niet lachen!’” Na vijf, zes uur fietsen, “het was al donker”, kwamen ze aan op een leeg terrein met een bungalow. Ze hadden niet gegeten, moesten naast elkaar gaan staan en hun witte T-shirt aantrekken. Zo'n twintig ouderejaars, ‘bewakers’, gekleed in een kaki uniform, pet en zonnebril, schreeuwden erop los, herinnert hij zich. “Ze waren de hele tijd agressief. Verbaal, ze hebben ons nooit aangeraakt.” Op hun T-shirt werd een nulnummer geschreven: ‘nul 73’, ‘nul 3’, et cetera. “Je werd niet meer bij je naam genoemd. Mensen vragen wel eens waarom ik toen niet ben vertrokken. Maar iedereen doet wat er van hem of haar wordt gevraagd. Bovendien ben je ontzettend moe en hongerig, dat helpt ook niet.”

“Ze hebben hun eigen regels”

Slechte nul

Het geschreeuw is hem nog het meest bijgebleven van die drie dagen kamp. “Op slechts drie centimeter afstand van je oor of met z’n tien tegelijk: ‘Je bent niets’, ‘je bent niks’, ‘niemand vindt jou aardig hier’, ‘je bent een slechte nul’. En het erge is dat je het ook nog gaat geloven.” Voor ‘straf’ moest een nul op de grond bewegen als een slang, vertelt hij. “Ze raakte zelfs gewond aan haar wang.” En dan het slechte slapen: “Je werd om de haverklap wakker gemaakt. Je moest bij het bestuur komen en je cadeautje overhandigen, we moesten met z’n allen naar buiten of een doodsaaie documentaire kijken over vogels. Je had geen idee van tijd. Niemand had een horloge.” Overdag werden de nullen aan het werk gezet: bomen omhakken in “het natuurschoon van meneer Jos”, zo staat er in een e-mail van Circumflex. De introductiecommissie stuurde die na afloop van het kamp naar alle aspirant-leden vanwege de vele vragen over teken. “We moesten met gevaarlijk gereedschap werken, terwijl we hartstikke slaperig waren en de bewakers dronken. Dat hakken duurde uren, zonder fatsoenlijke pauzes en eten, nou ja, ’s ochtends wat droge Brinta en ’s middags een paar boterhammen met Marmite, een kruidenpasta. En wanneer het de ouderejaars uitkwam, moesten we opdraven om hen te ‘vermaken’, door op commando ‘een leuk verhaal’ te vertellen.”

De verenigingen benadrukken dat een ontgroening voor ‘binding’ zorgt, voor een groepsgevoel. “Onzin. Ik had geen idee wie er naast me stond, het waren voor mij ook nummers. Ik had geen energie om vriendschappen te sluiten, om veel te praten.”

Gedragscode

In Maastricht is in 2009 een *Gedragscode Introductietijd* ingevoerd, die door de jaren heen (minimaal) is aangepast. Het gaat om een officieel UM-document dat jaarlijks ondertekend wordt door de voorzitters van de vier grote verenigingen: KoKo, Saurus, Tragos en Circumflex, en inmiddels ook door de overkoepelende organisatie van onafhankelijke disputen. De student

weet niet eens van het bestaan. “Hebben ze die destijds ondertekend? Had ik die moeten zien? Ik weet van niks. Ze hebben hun eigen regels.” We nemen een aantal afspraken erbij: was er sprake van “restrictief alcoholgebruik van de aspirant-leden, alsmede de leden van de introductiecommissie, haar subcommissies en overige leden”? “De nullen kregen geen alcohol, maar de ouderejaars waren vaak dronken.” Kregen ze “tenminste zes uur aaneengesloten slaap per nacht”? Hij schudt zijn hoofd. Als de nullen weer in Maastricht zijn, het witte T-shirt al lang niet meer wit, gaat de ontgroening door. Twee weken lang zijn er “eindelozes avonden” in een zaal van de Kaap. “We zitten daar urenlang tegen elkaar aan gedrukt, zonder eten en drinken.” De propagandamachine draait, zegt hij. “Ze herhalen steeds opnieuw dat het ‘de beste tijd van je leven’ wordt. Je leert de regels, tradities, liederen. Hier wordt duidelijk gemaakt dat je bij de groep gaat horen, dat je anders bent dan al die andere niet-leden, dan alle andere burgers van Maastricht, je mag je verheven voelen.” Als de introductie is afgerond, volgt er een ceremonie. “*The work is done*. Je hoort erbij, iedereen is weer aardig. Dat is een bizarre switch.”

Weg

Terugkijkend noemt hij de kennismakingstijd “de donkerste periode van mijn leven”. En hoewel hij nog maandenlang lid blijft en verplichte diensten draait op de sociëteit (“doe je het niet, dan moet je 50 euro betalen”) concludeert hij op een gegeven moment dat hij weg wil. “Ik had geen zin meer in al die verplichtingen. Bovendien besepte ik dat ik na de zomer zelf ‘nullen’ moest gaan ontgroenen, dat wilde ik niet.” Hoe meer afstand hij nam, hoe meer hij walgde van de normen en waarden, de gewoontes en hiërarchie. Voor hem was het geen gemakkelijke opgave om weg te gaan. “Ze proberen koste wat kost te voorkomen dat je eruit stapt. Ze hebben in je geïnvesteerd.”

Hij blijft in Maastricht wonen. “Ik had hier ook nog een ander leven, met andere mensen, dat wilde ik niet allemaal opgeven.”

Reactie studentenvereniging Circumflex

Uiteraard is er ook om een reactie gevraagd aan het huidige bestuur van Circumflex. Hoewel voorzitter Loek Goslinga in eerste instantie telefonisch wilde reageren, komt hij daar later op terug: hij stuurt alleen een schriftelijke reactie. Ook zou hij vragen van *Observant* doorgeven aan de oud-voorzitters (uit 2015 en

2016), zo mailde hij. Of dat laatste is gebeurd, is niet duidelijk. *Observant* heeft van de oud-voorzitters in elk geval geen reactie ontvangen. Circumflex zegt te “betreuren” “dat onze kennismakingstijd als zodanig is ervaren door deze persoon.” Daarbij benadrukken zij dat ze de gedragscode “strikt” hanteren en dat

de kennismakingstijd “continu aan verbetering onderhevig” is. In 2016 heeft de vereniging, in samenwerking met de toenmalige directeur van het studentenservicecentrum, het college van bestuur en verschillende psychologen, “de aspecten van de introductieperiode nog eens onder de loep genomen”; dit

heeft geleid tot ‘controlebezoekjes’ vanuit de UM. Na afloop, hiervan, zo schrijft Circumflex, zijn er “nog enkele zaken aangescherpt die per direct zijn doorgevoerd”. (Voor alle duidelijkheid: die controles vonden niet in 2016 maar in 2017, 2018 en 2019 plaats.) Verder hameren ze erop dat aspirant-leden “ten alle tijden”

(sic) vrijwillig meedoen. Dat de student uit het artikel wil waarschuwen, vinden zij “vruchteloos, aangezien dit verhaal is gedateerd”. Tevens vinden zij dat de “journalistieke waarde van dit interview ontbreekt”.

De volledige reactie is te vinden op www.observantonline.nl

Verantwoording

Studentenvereniging Tragos ging de mist in tijdens de laatste ontgroening. Dat leidde tot een pakket sancties van de Universiteit Maastricht. Maar wat was er precies gebeurd? Dat is een journalistiek relevante vraag. *Observant* probeerde (oud)-Tragosleden te laten vertellen over hun ervaringen tijdens de ontgroening, maar dat bleek extreem moeilijk. En, zo weet *Observant* uit ervaring: dat is al jaren zo. Niemand wil iets zeggen, zelfs niet *off the record*, en dat geldt niet alleen voor Tragos: ook bij de andere verenigingen heerst, als het over dit onderwerp gaat, doodse stilte. Bij *Observant* komt er halverwege

september, spontaan, een anoniem mailtje binnen van een student. Ja, deze keer was het foute boel bij Tragos, maar ook bij Circumflex kon het misgaan. Hij deelt gedetailleerd zijn ervaringen van de ontgroening bij Circumflex in september 2016. Hij heeft die periode als “vernederend” ervaren. Tijdens de introductieperiode van Circumflex is – uitgaande van het verhaal van deze student, dat door een tweede bron is bevestigd – overduidelijk de *Gedragscode Introductietijd* op verschillende punten geschonden. En dat terwijl diezelfde vereniging in oktober 2016 in een interview met *Observant* over dit thema, beweerde dat ze die code

keurig volgt. Nick Sanders, destijds voorzitter van Circumflex, zei toen: “Er zijn strenge protocollen die altijd nageleefd worden. We willen niet riskeren dat ons de introductietijd wordt afgenomen”. Een jaar later, na de ontgroening van september 2017, blijken ze alsnog inbreuk te hebben gemaakt op de gedragscode. Ze kregen een waarschuwing van het college van bestuur. Kortom, ook Circumflex is niet zonder zonden. Transparant daarover is men echter niet. En dus blijft het gissen of de ontgroening van 2022 wel zoveel anders is dan die van 2016. Oud-voorzitter Sanders zei in datzelfde interview namelijk

dat het programma “in principe elk jaar hetzelfde” is. Ook *Observant* had natuurlijk veel liever een verslag van de situatie in 2022 gekregen, dat moge duidelijk zijn. Gezien de zwijgcultuur bij de verenigingen – ook landelijk overigens – was dit interview over de ontgroening van 2016 *second best*, een noodgreep die wordt gerechtvaardigd door de authenticiteit en – in al haar details – geloofwaardigheid van deze getuigenis. Is het allemaal daadwerkelijk zo verlopen zoals de student schetst? Die vraag heeft *Observant* uiteraard voorgelegd aan Circumflex. En we wilden ook graag het draaiboek zien dat ze destijds hebben ingele-

verd bij de Commissie Kennismakingstijden Maastricht, met daarin het programma van de ontgroening. Op die vragen reageert de vereniging niet. *Observant* heeft verder een aantal andere studenten uit de lichte 2016 aangeschreven. Daarvoor zijn onder andere de websites van Circumflex-disputen geraadpleegd, waarop leden van oude lichten worden genoemd. Op één student na, die het verhaal beaamt maar ook anoniem wil blijven, heeft niemand gereageerd. Verder is de voorzitter van de ontgroeningscommissie van 2016 gemaild. Zij is met langdurig verlof, staat er in haar out-of-office bericht.

Groot geheim

Wie op een koude septemberavond, moe en hongerig, buiten in een rij staat en wordt afgeblaft, zoals de student aan *Observant* vertelde, moet toch denken: 'In wat voor slechte film ben ik terecht gekomen?'

Massar: "Hoe je je op dat moment behandeld voelt, komt niet overeen met je normen en waarden, met je attitude en dat merk je op, je ziet het jezelf ondergaan. Cognitieve dissonantie, noemen we dat. Maar je gedrag pas je niet aan, vanwege de groepsdruk en commitment, dus het enige dat je nog kunt aanpassen zijn je normen en waarden." Binnen de verenigingen wordt vaak gevraagd om alles over de ontgroening intern te houden, daarom is het zo lastig om studenten te vinden die erover willen praten. Massar: "Het is *not done* om erover te vertellen. Veel verenigingen hebben een strikte hiërarchie en duidelijke regels, je weet als lid waar je je aan moet houden. Bovendien praten ze meestal goed wat er is gebeurd, 'ik ben nu lid, ik heb er alles voor gedaan en het was het waard'. Daarbij maak je het gebeuren klein, zo van 'het viel wel mee'. Dat is ook een psychologisch proces. Uiteindelijk vergoelikt iedereen in zo'n vereniging wat er heeft plaatsgevonden."

Verbeterplan

Tragos werd na misstanden tijdens de ontgroening, begin september, gestraft door de Universiteit Maastricht. Ze krijgen pas hun verenigingsstatus terug als ze met een fatsoenlijk verbeterplan komen. Dit om te voorkomen dat studenten tijdens ontgroeningen grenzen overgaan, zo hoopt het college van bestuur.

Of het verbeterplan gaat werken? Massar heeft er een hard hoofd in. "Ouderejaars die tijdens een introductiekamp de bocht uitvliegen, zullen hun gedrag niet betitelen als machtsmisbruik of grensoverschrijdend. Zij zijn een 'submaatschappij' met eigen normen en waarden, dus maakt het hen ook niet uit wat de 'echte' maatschappij ervan vindt. Bovendien zien we al eeuwenlang, in allerlei culturen, inwijdingsrituelen. Vooral voor jongens die hun mannelijkheid moeten bewijzen op weg naar volwassenheid. Er zijn inheemse stammen in Noord-Amerika waar jongemannen wekenlang geïsoleerd leven en hongerlijden. Bij de Matis indianen moeten ze allerlei proeven ondergaan: tijdelijke zelfverblindende mishandelingen, zweepslagen. Die rituelen zijn moeilijk op te heffen. Zo lastig is het ook voor verenigingen met jarenlange tradities."

Studentenvereniging KoKo staat bekend als minder hiërarchisch dan Tragos en Circumflex. Bovendien kennen ze geen ontgroening. "Zij hebben een andere manier om betrokkenheid en groepsvorming te creëren. Er zijn disputen, jaargroepen, met elk hun eigen kleding en naam. Dat zijn subgroepjes die zich onderscheiden van de rest, wederom het wij tegen het zij. En ook daar speelt groepsdruk. Het zal net zo lastig zijn om na de kennismakingstijd te vertrekken bij KoKo als bij Circumflex."

Interview met sociaal psycholoog Karlijn Massar over ontgroeningen

"Je conformeert je, bang dat je buiten de groep belandt"

Ontgroeningen zullen niet verdwijnen, excessen evenmin. "Al eeuwenlang, in allerlei culturen, zien we inwijdingsrituelen", zegt Karlijn Massar, universitair hoofddocent aan de psychologiefaculteit. Bovendien is alles wat er gebeurt te verklaren vanuit de sociale psychologie: het feit dat 'nullen' steeds een stapje verder gaan, zelfs als het vernederend wordt. En de ouderejaars die aan de touwtjes trekken? "Die hebben de macht. Met als risico dat het makkelijk kan escaleren."

Tekst: Wendy Degens Illustratie: Simone Golob

Halverwege de vorige eeuw toonde de Pools-Amerikaanse sociaal psycholoog Solomon Asch hoe we reageren op groepsdruk. Een aantal proefpersonen moest hardop zeggen welke van drie lijnen (A, B, C) even lang was als de getoonde X-lijn. Het antwoord was overduidelijk, maar omdat alle anderen, die in het complot zaten, een fout antwoord gaven, ging de nietsvermoedende proefpersoon erin mee. En dat terwijl hij wist dat het niet klopte. "Je conformeert je. Je bent bang dat je buiten de groep

belandt", legt Massar uit. "Omdat iedereen het doet, doe jij het ook, dat is heel logisch. Voor jongvolwassenen, van 17 tot 25 jaar, is 'erbij horen' het allerbelangrijkste."

Nullen

Daarnaast noemt Massar een ander gedragspatroon dat verklaart waarom aspirant-leden stug doorgaan tijdens een ontgroening, ook als het minder fijn en gezellig wordt: *the escalation of commitment*. "Er wordt in eerste instantie iets kleins van je gevraagd, dat doe

je. Daarna volgt een groter verzoek en nog een. Het wordt steeds moeilijker om 'nee' te zeggen." Volgens Massar wordt de nieuwelingen steeds opnieuw een wortel voorgehouden, nog even doorzetten en dan mag je bij 'ons' horen. "Hoe verder je komt in dat proces, hoe meer je ervan overtuigd raakt dat het 't wel waard zal zijn.'" Bij Circumflex heten de aspirant-leden 'nullen'. Die worden aangesproken met 'nul 26' of 'nul 84'. Nick Sanders, die in 2016 voorzitter was van de vereniging, zei destijds in

Observant, in een artikel over de ontgroeningen en de UM-gedragscode, dat hij dat "niet vernederend" vindt. Massar: "Door mensen te reduceren tot een 'nulnummer' geef je ze een label, kun je ze makkelijker behandelen als een 'ding'. Bovendien versterkt dit het wij-zij denken. Je zag het in de Abu Ghraibgevangenis in Irak, waar Amerikaanse soldaten Iraakse gevangenen mensonterend behandelden. We zagen foto's van gevangenen met een kap over hun hoofd. Dat is ook een manier om mensen te dehumaniseren."

nieuws

Growing Up in Science met rector Pamela Habibović

“Je hoeft jezelf niet altijd opnieuw te bewijzen”

Moordende concurrentie, zien hoe collega's zwaar onder druk worden gezet, en je een slechte moeder voelen. Het zijn de 'echte verhalen' die niet op het CV van rector Pamela Habibović te vinden zijn, zo vertelde ze vorige week tijdens een nieuwe editie van Growing Up in Science, de lezingenserie georganiseerd door de Maastricht Young Academy.

De lezingen zijn gebaseerd op het gelijknamige initiatief dat in 2014 ontstond aan de New York University. Het doel: wetenschappers de fouten, uitdagingen en twijfels achter hun behaalde successen laten delen, zodat jonge onderzoekers daar weer van kunnen leren. Bijna twee jaar geleden trapte toenmalig rector Rianne Letschert de serie af met een verhaal over haar 'onofficiële' carrièrepad. Zo'n tien edities later was het nu de beurt aan haar opvolger Pamela Habibović. Haar eerste 'bekentenis': een uitgestippeld plan voor haar carrière heeft ze nooit gehad. Hoewel ze uiteindelijk in de biomedische technologie belandde, wilde ze als tiener eigenlijk antropoloog of journalist worden. Toch koos Habibović op de middelbare school voornamelijk voor bètavakken. “Niet omdat ik dat wilde, maar omdat mijn Nederlands niet

goed genoeg was; ik was hier pas net nadat ik met mijn moeder en zusje voor de Bosnische Burgeroorlog was gevlucht. Met cijfers en formules kon ik daarom beter uit de voeten.” Haar vakkenpakket leidde haar naar de hts-opleiding Chemische Technologie. Haar plan: met een propedeuse op zak alsnog antropologie gaan studeren, wat met haar havodiploma alleen niet ging. “Maar ik maakte de studie uiteindelijk toch helemaal af. Niet omdat het onderwerp zo leuk was, maar omdat ik me voor het eerst ergens op mijn gemak voelde.” Als stagiair en later analist in een chemisch laboratorium raakte ze geïnteresseerd in onderzoek. Hoewel ze geen masterdiploma had, stapte ze naar de directeur en vroeg om een promotieplek. “Hij zag potentie in mij en gaf me de kans. Het was een geweldige tijd, maar ook eenzaam: voor jou betekent onderzoek vier jaar lang alles, voor iemand anders is het gewoon een project. Ik probeer daar nog steeds rekening mee te houden als ik promovendi spreek.”

Geen privéleven

Tijdens haar twee postdocs in de Verenigde Staten en Canada ontdekte ze andere schaduwkanten van de wetenschap. “Bijvoorbeeld

hoe heftig en negatief concurrentie kan zijn. Sommige mensen namen hun laptop mee naar het toilet, omdat ze bang waren dat collega's zagen waar ze mee bezig waren.” Ook zag ze hoe mensen misbruik kunnen maken van de hiërarchische structuur. “Een begeleider oefende enorme mentale druk uit op een collega van me. Toen hij hoorde dat ze op een avond met vrienden de stad in wilde, gaf hij haar snel de opdracht om honderden buisjes in het lab schoon te maken. Toen ze klaar was, gooide hij ze allemaal in de prullenbak. De boodschap: vergeet als wetenschapper je privéleven.” “Ik liet dat allemaal gebeuren. Niet uit angst, maar omdat ik dacht dat keihard werken en concurrentie nu eenmaal erbij horen. Nu beseft ik dat ik er toen iets van had moeten zeggen. Mijn advies aan iedereen is dan ook: als je iets meemaakt dat niet door de beugel kan, laat dan van je horen.”

Meer genieten

De moeilijkste periode in haar carrière? Die maakte Habibović mee toen ze haar eerste kind kreeg, terwijl ze net een vaste aanstelling had bij de Universiteit Twente. Het combineren van die twee dingen viel haar zwaar.

“Thuis had ik het idee dat ik een slechte moeder was, omdat ik zoveel met werk bezig was. Andersom dacht ik op de universiteit dat ik een slechte wetenschapper was, omdat ik daar niet met mijn volle aandacht was.” Welk advies zou Habibović aan haar jongere zelf geven, wil een van de aanwezige onderzoekers weten. “Geniet meer en neem meer de tijd voor de dingen die je doet”, luidt haar antwoord. “Je hoeft jezelf niet altijd opnieuw te bewijzen en je mag ook 'nee' zeggen als iemand je vraagt iets te doen. Al weet ik niet of ik daar zelf toen naar geluisterd had, omdat ik dacht dat dat harde werken normaal is in de wetenschap. Terwijl dat niet altijd efficiënt is. Iedereen heeft zijn eigen kwaliteiten en manier van werken. Het is dan ook belangrijk om de discussie te voeren over wat normaal is in de wetenschap.”

Dennis Vaendel

De volgende editie van Growing Up in Science is op 9 december. Dan vertelt voormalig UM-collegevoorzitter Martin Paul, inmiddels rector van de Ruhr-Universität Bochum, over zijn 'onofficiële carrièrepad'.

colofon

Redactieadres

Lenculenstraat 14
Postbus 616
6200 MD Maastricht
T 043 - 38 85 390
E observant@maastrichtuniversity.nl
W www.observantonline.nl

Stichtingsbestuur

Anita Jansen (vz), Samantha Cijntje,
Teun Dekker, Liesbeth Lijnzaad, Hanneke Ramakers

Redactieraad

Piet Eichholtz (vz), Birsan Erdogan, Lisbeth Evers, Rense Hoekstra, Juul Hennissen, Linde Kattenberg, Angélique de Rijk, Thomas Vaessen, George Vogelaar

Redactie

Riki Janssen	
(hoofdredacteur)	043 - 38 85 384
Wendy Degens	043 - 38 85 382
Cleo Freriks	043 - 38 85 386
Yuri Meesen	043 - 38 85 385
Maurice Timmermans	043 - 38 85 381
Dennis Vaendel	043 - 38 85 383

Redactie-assistent

Marion Janssens 043 - 38 85 390

Aan dit nummer werkten verder mee:

Puck Füsers, Mindel van de Laar, Lies

Wesseling, Simon Wirtz

Fotografie

Ellen Oosterhof, Joey Roberts

Illustraties/Opmaak/Basisontwerp

Simone Golob, www.sgiv.nl

Vertalingen

o.a. door B. Wall & P. Nekeman, Maud

Bovelandier

Druk

Janssen/Pers Gennep

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen zie

www.observantonline.nl/Mededelingen

of www.observantonline.nl/English/

Announcements

Advertenties

Voor regionale en interne adverteerders:
www.observantonline.nl/Adverteren-en-Paartjes

marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Voor overige adverteerders:

Bureau Van Vliet, 023 - 57 14 745,

m.dewit@bureauvanvliet.com

www.bureauvanvliet.com

(Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen

Observant wordt gratis verspreid op de universiteit en op diverse locaties in Maastricht.

Belangstellenden kunnen Observant thuisgestuurd krijgen voor € 37,00 per academisch jaar.

HOP

Observant is aangesloten bij het

Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

paartjes

Voor hetzelfde geld staan de paartjes iedere week ook op internet:

www.observantonline.nl

Te koop Piano Yamaha U1 Helemaal Nieuw Nooit Gebruikt 7500 0650682518

TAXI NELISSEN ZOEKT CHAUFFEURS VOOR WEEKEND EN IN DE AVOND WWW.TAXINELISSEN.NL GOEDE CAO MAIL VOOR INFO SOLLICITATIE@TAXINELISSEN.NL

Paartjes

Lever uw paartjes digitaal in, zie www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde Paartjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de Paartjes en behoudt zich het recht voor om zonder opgaaf van reden Paartjes te weigeren.

De mededelingen van de universiteit, faculteiten, servicecentra en studenten-organisaties zijn te vinden op www.observantonline.nl

news

Growing Up in Science with rector Pamela Habibović

“You don’t need to prove yourself time and again”

Fierce competition, seeing colleagues put under severe pressure, and feeling like a bad mother. These are the ‘real stories’ not to be found on rector Pamela Habibović’s CV, she told during a new edition of Growing Up in Science, the lecture series organised by the Maastricht Young Academy, last week.

The lectures are based on the initiative of the same name launched at the New York University in 2014. The aim: to let scientists share the mistakes, challenges and doubts behind their successful achievements, allowing young researchers to learn from them. Almost two years ago, the then rector Rianne Letschert kicked the series off with a story about her ‘unofficial’ career path. Now, roughly ten editions later, it was her successor Pamela Habibović’s turn. Her first ‘confession’: she never had a clearly outlined plan for her career. Although she eventually ended up doing biomedical technology, as a teenager she actually wanted to become an anthropologist or a journalist. Nevertheless, she chose mainly science subjects in secondary school. “Not because I wanted that, but my Dutch was not good enough; I had only just arrived here with my mother and my younger sister

after fleeing the Bosnian Civil War. I got on better with numbers and formulas.”

Those subjects led her to Chemical Technology at the university of applied sciences. Her plan was to pass the foundation course and then study anthropology after all, which at that point wasn’t possible with a diploma from a higher general secondary school. “Ultimately, I did complete the study. Not because I liked the subject so much, but because I felt at ease for the first time.”

As a trainee and later on as an analyst in a chemical laboratory, she became interested in research. Although she didn’t have a master’s degree, she approached the director and asked for a PhD place. “He saw my potential and gave me the opportunity. It was a great time, but also lonely: for you the research of four years means everything, for someone else it is just a project. I still try to take that into consideration when I speak to PhD candidates.”

No private life

During her two postdocs in the United States and Canada, she discovered other drawbacks of the world of science. “For example, how fierce and negative competition can be. Some

people took their laptops with them when going to the toilet, because they were afraid that colleagues might see what they were working on.”

She also saw how people abused the hierarchical structure. “One supervisor used tremendous mental pressure on one of my colleagues. When he heard that she was going out on the town for the evening with friends, he quickly gave her the assignment to clean hundreds of vials in the lab. When she was finished, he threw them all in the bin. The message: forget about having a private life as a scientist.”

“I allowed all that to happen. Not because of fear, but because I thought working that hard and competition were part and parcel of it all. Now I realise that I should have said something. My advice to everyone is therefore: if you experience something that does not pass muster, speak out.”

More enjoyment

The most difficult time in her career? For Habibović, that was when she had her first child, when she had just received tenure at the University of Twente. Combining those two things was really hard for her. “At home, I felt like I was a bad mother, because I was

dealing with work so much. The other way around, I thought at the university that I was a bad scientist, because I wasn’t giving it my full attention.”

What advice would Habibović give to her younger self, one of the researchers present wants to know. “Get more enjoyment out of what you are doing and take more time to do what you are doing,” was her answer. “You don’t need to prove yourself time and again and you are allowed to also say ‘no’ when someone asks you to do something. Although I don’t know if I would have listened to myself, because I thought that working hard was normal in research. While it is not always efficient. Everyone has their own qualities and way of working. So, it is important to have a discussion about what is normal in research.”

Dennis Vaendel

The next edition of Growing Up in Science is on 9 December. Then, former UM president Martin Paul, now rector of the Ruhr-Universität Bochum, will talk of his ‘unofficial career path’.

agenda academic ceremonies

Aula Minderbroederberg 4-6

13-10, 10.00 u	Viviënne A. L. Huppertz	04-11, 16.30 u	Inauguratie Dr. Jacques A.A.C. Claessen
13-10, 13.00 u	Niels Pesser	07-11, 10.00 u	Kirstof Vandael Double Doctoral Degree Maastricht University – KU Leuven
13-10, 16.00 u	Jens Goeteyn	07-11, 13.00 u	Radhika Bhuyan
14-10, 10.00 u	George Christopoulos	07-11, 16.00 u	Francesca Rubicono
14-10, 13.00 u	Maria C.J. Eijkemans	09-11, 13.00 u	Rosel Sturkenboom
14-10, 16.00 u	Afscheidscollege Prof. dr. Rainer Prokisch	10-11, 10.00 u	Dorothea M. Koppes
17-10, 13.00 u	Sheizi Prista Sari	10-11, 13.00 u	Laura M. Willemsen
17-10, 16.00 u	Kim W.J.M.P. Lommen	10-11, 16.00 u	Frederick R.M. Vinckenbosch
18-10, 10.00 u	Andreia Pinheiro Vilaça, double doctoral degree University of Coimbra and Maastricht University	11-11, 10.00 u	Maxime J.L. Dewulf
19-10, 10.00 u	Khalid Abdelmutalab Elmardi Abdelgadir	11-11, 13.00 u	Stevie Hendriks
19-10, 13.00 u	Elske Gravesteijn	11.11, 16.30 u	Inauguratie Ingemar S.J. Merckies
19-10, 16.00 u	Michelle E.G. Weijzen	14-11, 10.00 u	Chang Sun
20-10, 10.00 u	Christos Athanasiadis	14-11, 13.00 u	Marjaneh Taghavi
20-10, 13.00 u	Elisa D’Alessandro	14-11, 16.00 u	Femke C.R. Staal
20-10, 14.30 u	Billy Scaf	15-11, 13.00 u	Karlijn E.P.E. Hermans
21-10, 10.00 u	Caspar J.W.M. Fuchs	15-11, 16.00 u	Yi Wu
21-10, 16.30 u	Inauguratie Dr. A.F.G. Leentjens	16-11, 13.00 u	Martin Bustelo
24-10, 16.00 u	Michiel T.H.M. Henkens	17-11, 16.00 u	Anne Henriëke Tavenier
25-10, 10.00 u	Laura Van Hese, Double doctorate between KU Leuven and Maastricht University	18-11, 10.00 u	Max C. Mimpfen
26-10, 16.00 u	Jamie Leigh Kellar	18-11, 13.00 u	Luca M.M. Janssen
28-10, 13.00 u	Tessa S. van Dooren	18-11, 16.30 u	Inauguratie Dr. Raimond Ravelli
28-10, 16.30 u	Inauguratie Dr. ir. Bart Vos	21-11, 10.00 u	Wouter M.A. Franssen
31-10, 13.00 u	Helene Widowski	22-11, 10.00 u	Thi Nhan Nguyen
31-10, 16.00 u	Maryam Karimian	22-11, 13.00 u	Ashish Kumar Jha
01-11, 10.00 u	Casper Berger	22-11, 16.00 u	Marlou F. Kenkhuis
01-11, 13.00 u	Bas A.C. Housmans	23-11, 10.00 u	Minzhen Jiang
01-11, 16.00 u	Joseph Johnson	23-11, 13.00 u	Ewa Mahr
02-11, 10.00 u	Emilie Anduran Double doctoral degree Maastricht University and l’Ecole National Supérieure de Chimie de Montpellier	23-11, 16.00 u	Sten M.M. van Beek
02-11, 13.00 u	Inez Roosen	24-11, 10.00 u	Silas Uwabasigaye Nsanzumuhire
02-11, 16.30 u	Inauguratie TEFAF leerstoel Prof. dr. Alberto Bardelli	25-11, 10.00 u	Cynthia Lamper
03-11, 10.00 u	Brenda I. F. Erens	25-11, 13.00 u	Marissa L.G. Vane
03-11, 13.00 u	Ritchie R.E. te Kampe	25-11, 16.30 u	Inauguratie Dr. Anita E.J. van Gils
03-11, 16.00 u	Frédéric L.W.V.J. Schaper	28-11, 10.00 u	Moumita Das
04-11, 10.00 u	Eva Yu Lin Tan	28-11, 13.00 u	Dawid Marcin Kaczor Double doctoral degree Maastricht University and RWTH Aachen University
04-11, 13.00 u	Josien C.A. Jenniskens	28-11, 16.00 u	Jamie M.A.F.L. Drossaerts
		29-11, 16.00 u	Moritz Yannik Buchem
		30-11, 13.00 u	Johanne C.C. Rauwenhoff
		30-11, 16.00 u	Roel M.M. Bogie

The announcements of the university, faculties, service centres and student organisations can be found on www.observantonline.nl

Take a look at our socials

Facebook: facebook.com/ObservantUM

Instagram: [observant_um](https://instagram.com/observant_um)

Twitter: [observantUM](https://twitter.com/observantUM)

Maastricht University

Interne vacatures

Voor uitgebreide informatie, raadpleeg de website www.maastrichtuniversity.nl.

Klik op de link “Werken bij de UM” en vervolgens op “Vacatures”.

Schriftelijke sollicitaties o.v.v. vacaturenummer op brief en envelop (of elektronisch solliciteren via de vacaturewebsite) richten aan de afdeling HRM van de betreffende faculteit of beheerseenheid (Postbus 616, 6200 MD Maastricht).

www.maastrichtuniversity.nl